

Beknopt naslagwerk van de Themabijeenkomst OmgevingsWàt? van 30 november jl.

Circa 70 deelnemers kwamen op 30 november 2017 naar het Landgoedhotel Woodbrookers in Barchem voor de themabijeenkomst "OmgevingsWàt?". Het betrof genodigden van gemeenten en het waterschap uit de regio Achterhoek + van verschillende vakgebieden. Het samenwerkingsverband Regio Rijn6 en de Liemers waren ook vertegenwoordigd.

In deze notitie een beknopt verslag van de bijeenkomst, inclusief sfeerfoto's en foto's van de sheets met de gepresenteerde resultaten vanuit de workshops.

De presentatie van Andy Krijgsman van de Unie van Waterschappen, Gert Dekker van de VNG worden apart naar jullie toegestuurd.

Programma

- 9:15 Welkom + Mentimeter
- 9:45 Andy Krijgsman – toelichting Omgevingswet
- 10:30 Pauze
- 10:45 Gert Dekker – water en rio. in de Omgevingswet
- 11:30 Discussie met sprekers en werkgroep
- 12:00 Lunchpauze
- 13:00 Deelname aan 3 workshops met elk een casus
- 15:30 Napraten met een drankje

Mentimeter

Geef je naam op, als teken dat je deelneemt

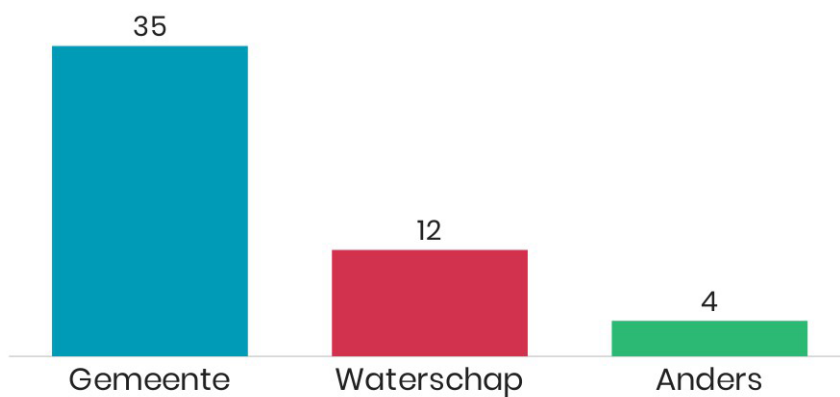

Andy	Richard Waanders	Edwin Bouwman
Wim Wormgoor	Henri Grotenhuis	Bas van Gageldonk
Martijn van Loon	Jelmer de Jong	Annemieke ODA
Fred van Mierlo, Omgevingsdienst Achterhoek	Marnix schoppers	Ron Vermeer
Jean-Louis Hoefnagels	Martin	Hans van den Berg
B&W	J. Vonkeman	Laurens stortelder

John Westerdiep	Ronald Kattenbelt	Marieke Brouwer
Thorben Koeslag	Wouter Akkerman	Judith Rohling
Ruud	Peter Borkus	Rick Janssen
Arjen Poelmans	Carlos Huijser	Harry Verheij
Tonny	Audrey Theunissen	Benjan
Hannie	Paul Bovenmarsch	Wilco Groot Roessink
Myron Kruij	Michiel Schaap	S.E.F. Berends
Henk Lammers	Bernadet Leusink	Jacqueline Tomey
Gert Meutstege	Conny Swenne	Annemieke Breukelaar
Arjan	Jedokus	Ronald van Ark
Barrie Span	Manon	Maarten Hulstijn
Frank Welcker	LJ	Gert
Gemeente		

Bij welk soort organisatie ben jij werkzaam?

Mentimeter

51

Wat is jouw vakgebied?

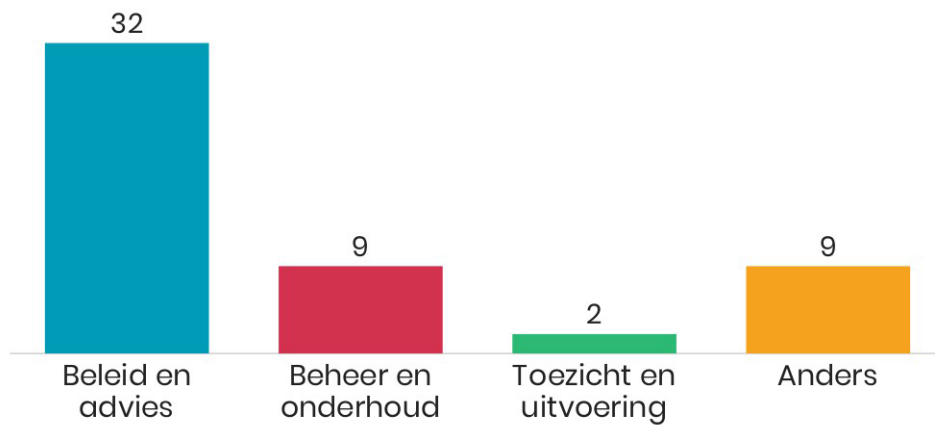
Mentimeter

52

Welk soort werk doe jij vooral?

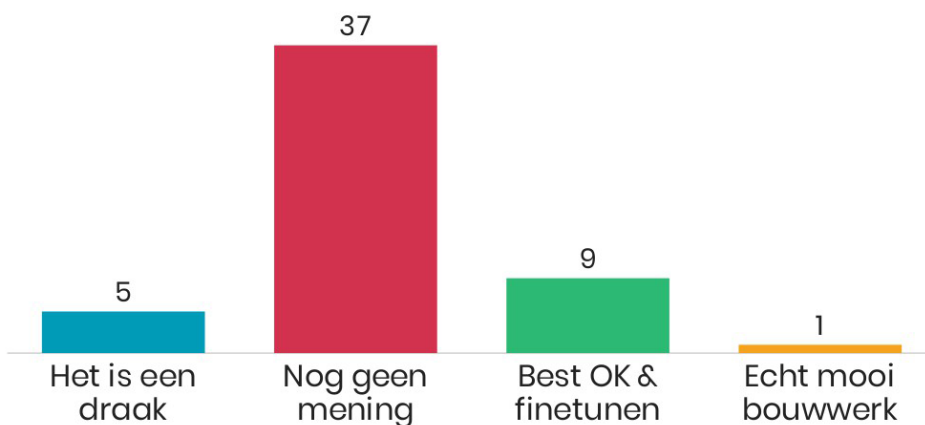
Mentimeter

52

Wat vind jij nu van de Omgevingswet?

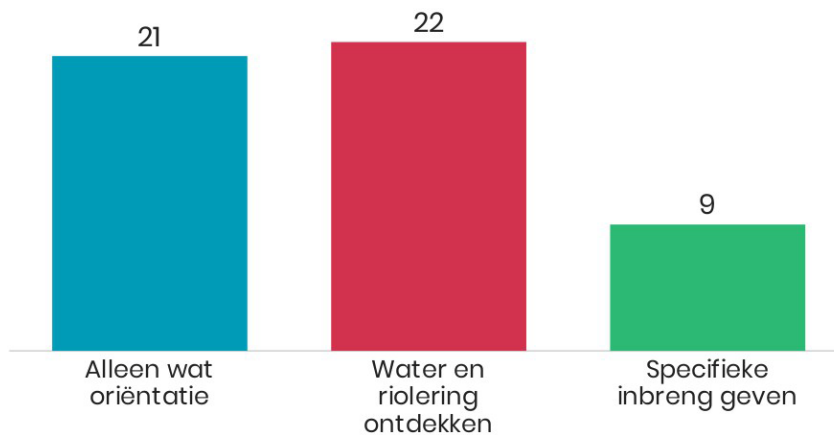
Mentimeter

52

Welke verwachting heb jij vandaag?

Mentimeter

52

Wat wil je inbrengen voor vandaag?

Mentimeter

Volhouden	Vooraf luisteren	Samenwerken
Nog geen inbreng	Ik laat me vooral bijpraten	Interesse
Inleiding Omgevingswet	Niet op techniek gaan zitten, maar op proces	?
Samenwerking	Kennis Activiteitenbesluit en lozingen	Intergale benadering/afweging
Kennis huidige praktijk	Gevoel voor nieuwe instrumenten, maar vooral concreet gevoel bij cultuurverandering	Meedenken
-		Op naar de nieuwe ambtenaar
Hoe kunnen groen en water samen bijdragen/ samen werken	Werken aan klimaatbestendige omgeving	Relatie overheid inwoners
Verbinding met (ruimtelijk) energiebeleid in Achterhoek.	Ik kom om iets op te steken	Afweging regels/vrijheden
	Eigen vakkennis	Uitnodigen tot ontdekking

 40

Andy Krijgsman

- Jurist bij de Unie van Waterschappen
- Toelichting op de Omgevingswet
- Stel gerust je vragen via Mentimeter;
Andy bepaalt welke hij wil of kan behandelen.

Stel je vraag aan Andy

Mentimeter

hoe verhoudt zorgplicht zich tot inzichtelijkheid en voorspelbaarheid?	Decentraal tenzij! Komt deze ruimte er nu echt? Of laat het Rijk niet los?	Wanneer moeten omgevingsverordening en waterschapsverordening gereed zijn?
Doel tot versnelde verbeterde besluitvorming ..Hoe maakt je dat met 3 overheidslagen waar ? Voor inwoners, bedrijven etc..	Mag je de waterschapsverordening zien als de omgevingsvisie van het waterschap?	Wanneer komt er duidelijkheid over de invulling van decstresstesten
Waterschap moet ook significantie aangeven bij maatwerk in waterschapsverordening?	Minder regels, meer zorgplicht = meer richtinggevende jurisprudentie?	Is de visie van het waterschap de basis voor eigen programma's of de omgevingsvisie van gemeenten?
Zullen omgevingsdiensten uit de voeten kunnen met de zorgplicht?	Heeft de waterschapsverordening dezelfde juridische status als de gemeentelijke omgevingsvisie? Enwat als er een tegenstrijdigheid ontstaat?	Mogen de omgevings- en waterschapsverordening naar believen aangevuld worden als er nog zaken vergeten zijn of aangescherpt moet worden?
Valt de huidige vergunning voor de RWZI straks ook binnen de waterschapsverordening?	nu verplicht advies vragen aan WRIJ bij lozing in aanvraag omgevingsvergunning milieu. Blijft dat verplicht?	

14

Gert Dekker

- Namens de Vereniging van Nederlandse Gemeenten
- Eigenaar en adviseur bij Ambiënt
- Toelichting op de Omgevingswet
- Stel gerust je vragen via Mentimeter;
Gert bepaalt welke hij wil of kan behandelen.

Stel je vraag aan Gert

Mentimeter

Nu afkoppelplicht hemelwater, tenzij in Activiteitenbesluit. Komt dit terug?

Hoe voorkom je dat raden in de kramp schieten en de regels strakker aantrekken?

De bijzondere plek die het GRP had dat het plan zonder participatie kon worden vastgesteld komt dus te vervallen?

Is het wenselijk gezamenlijke beleidsregels te hebben om maatwerkverzoeken Bal te beoordelen? bv lozing spuiwater luchtwater op riolering

Middelen = Raad

Wanneer verwacht je dat het complete integrale lijstje van doelen v h opstellen van een gemeentelijke omgevingsvisie gemaakt kan worden?

Als we sectoraal moeten weten wat we willen is dan een regionale brainstorm/workshop zinvol. En ken je daar voorbeelden van in Nederland?

Hoe worden de omgevingswaarden bepaald? Hoort dat niet in de visie? Als basis voor de visie?

Wat is de status van de afvalwaterakkoorden onder de Omgevingswet?

Hoe kunnen voor de bewoners van de rest van Nederland straks de verschillende omgevingsvisies en plannen met elkaar vergelijken?

10

Bas van Gageldonk aan het woord namens werkgroep implementatie Omgevingswet

Regionaal

- **Regionale werkgroep implementatie Omgevingswet:**
 - **Bas van Gageldonk** **Lochem**
 - **Elsa Duijnstee** **Oude IJsselstreek**
 - **Martin Jolink** **Bronckhorst**
 - **Hans Eskes** **Aalten**
 - **Arjan Groen** **Zutphen**
 - **Janet Wildeman** **Berkelland**
 - **Harry Verheij** **Oost Gelre**
 - **Linda Roeterink** **Winterswijk**
 - **Yana van Tienen** **Doetinchem**
- **Zijn er meer lopende initiatieven op dit moment?**

Discussie

- Voel je uitgenodigd om input te leveren voor de discussie via Mentimeter. Schrijf kort en duidelijk.
- Je mag meerdere keren iets inbrengen.
- De sprekers bepalen zelf op welke punten ze ingaan.

Mijn inbreng voor de discussie

Mentimeter

Hoe reageren de verschillende organisaties op dit regionale initiatief?

Vandaag niets over het DSO. Hoe schatten Andy en Gert de informatievrage (incl. visuele uitbeelding) in voor water & riool in?

Samenwerking tussen gemeente en wijk via waterteams (verbreding van afvalwaterteams)

Hoe kan een inwoner van de rest van Nederland de verschillende omgevingsvisies vergelijken

Zou je regionale ambities in de gemeentelijke omgevingsvisie kwijt kunnen? Of moeten we het juist van onderop op te halen in de gemeente

5

Laatste vraag of opmerking?

Mentimeter

Nu ff doorpakken!

Waardering voor de vorm en inhoud.

2

Workshops

- We gaan concreet aan de slag met water en riolering in de Omgevingswet aan de hand van enkele casussen.
- Volg het schema van je persoonlijke planner.
- Zoek boven op de naam van de casus-eigenaar of de zaal.
- 60 mensen naar boven, de rest blijft hier beneden.
- Hou je vooral aan de eindtijden, uitloop is hinderlijk.
- Graag terug in de zaal uiterlijk 14:45
- Plenaire terugkoppeling door de casus-eigenaren

Casus 2 – Het GRP en de Omgevingswet

De vraag is hoe het GRP zich verhoudt tot de Omgevingswet. Wordt het GRP overbodig of houdt het een nuttige functie? Maak een lijst met concrete onderwerpen, zowel groot als kleiner, zoals die passen in een huidig GRP. Geef per item aan hoe de Omgevingswet al of niet een rol speelt. Zo ja, geef dan een tip hoe je het beste kunt handelen.

A. Inhoud GRP

1. Gemeente geeft in het GRP aan hoe zij omgaat met de gemeentelijke zorgplichten voor:
 - a. Inzameling en transport van Stedelijk afvalwater (huishoudelijk afvalwater)
 - b. Inzameling en verwerking van hemelwater:
 - i. Van openbaar terrein
 - ii. Als het niet anders kan van particulier terrein
 - c. Maatregelen ter voorkoming of beperking van nadelige gevolgen van grondwater

Vraag bij A

In het kader van de bestemmingsplanfase wordt punt 1 meegenomen in de watertoets. En tijdens de inrichtingsfase worden de maatregelen gerealiseerd dmv grondexploitatie en bouwvoorschriften. (Omgevingsvergunning voor bouwen).

Wordt dit allemaal geborgd in de omgevingswet?

En Hoe?

B. Concrete invulling van het GRP

- a) Wat de gemeente aan rioleringsvoorzieningen heeft
- b) De manier van beheer van de voorzieningen (vrijerval- en drukriolering, IBA's en infiltratievoorzieningen (Wadi's, infiltratiebuizen en -kratten, waterdoorlatende verhardingen etc.)
- c) Overzicht van vervangingen of renovatie
- d) Overzicht van verbeteringen voor beperking/voorkomen wateroverlast, doelmatige zuivering en voor het milieu
- e) Overzicht van de financiële gevolgen. Alle directe en indirecte kosten.
- f) Hoe de kosten worden verhaald op de burgers en bedrijven. Rioolheffing (Gemeentewet)

Vraag bij B

Wordt dit verwoord in het omgevingsvisie/-plan/-programma?

Zo ja, waar en hoe?

Betrokken partijen GRP

1. Provincie
2. Beheerder rioolwaterzuivering
3. Beheerder oppervlaktewater waarop afvalwater geloosd wordt.

GRP (sheet 1.)

Nu belangrijk in GRP:

= ind. maatregelen
en €

- doelen - strategie
- invulling zorgplicht
- voorkomen overlast
- financiën
- kostenverdeling - middelen

Stakes in Omgevingswet:

Omgevingsvisie (Raad):

- doelen
- zorgplichten

Raad alleen:
bevoegdheid
over doelen en
instrumenten?
Will de Raad?
dit wel?

Programma (Bklw)? → Raad

Rol van de

- maatregelen
- middelen

Omgevingsplan (Raad)

- instrumenten
- verordeningen

GRP(2)

* Omzetting GRP naar
Omgevingswet:

→ Rol + taken + wensen
Gemeenteraad

* Huishoudboekje rioleeringszorg
(rioolheffing)
Waar in de Aw?

- langjarige berekening
- waar in de ~~Aw~~ wet verordening
rioolheffing. (Gemeentewet
of Omg. wet)

Casus 2 – Het GRP en de Omgevingswet

A Inhoud GRP

1. Gemeente geeft in het GRP aan hoe zij omgaat met de gemeentelijke zorgplichten voor:
 - a. Inzameling en transport van Stedelijk afvalwater (huishoudelijk afvalwater)
 - b. Inzameling en verwerking van hemelwater:
 - i. Van openbaar terrein
 - ii. Als het niet anders kan van particulier terrein
 - c. Maatregelen ter voorkoming of beperking van nadelige gevolgen van grondwater

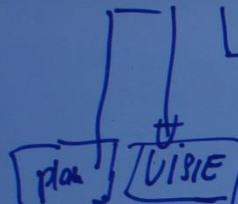
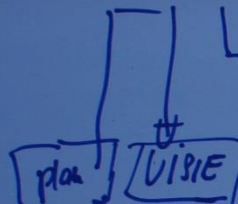
- Rijk schuift verantw. af naar lagere overheid (mest ^{-opslag} van managers bijv.)
- weer van uniforme regels naar verschillen per gemeente en missch. bedrijf
- burger 3.0 ?
 - eigen belang $\leftrightarrow$ algemeen belang
- niet alles loslaten maar een nuancering per gemeente mogelijk
- wie spreken er in? Diegenen vertegenwoordigen die zich niet zelf laten horen
- integraliteit zoeken
- water breder bekijken ~~dan~~ OR

Casus 2 – Het GRP en de Omgevingswet

A Inhoud GRP

1. Gemeente geeft in het GRP aan hoe zij omgaat met de gemeentelijke zorgplichten voor:
 - a. Inzameling en transport van Stedelijk afvalwater (huishoudelijk afvalwater)
 - b. Inzameling en verwerking van hemelwater:
 - i. Van openbaar terrein
 - ii. Als het niet anders kan van particulier terrein
 - c. Maatregelen ter voorkoming of beperking van nadelige gevolgen van grondwater

x. RAANWERK WAAR INSLIDENDE ASPECTEN EEN PLAATS VINDEN.

1.   WAT wil je bereiken.
→ NAST LEGGEN IN EEN PLAN.

Alle EISEN aan de burger in een plan
grond-eigenaar.

2. VISIE LEEFOMGEVING / werkomgeving INTERGRAAL VAN LEBBEN.
VISIE DEEL VAN GRP (AMBIËNT / DOEL EN TOEWIJZEN).
Programma / Model DEKKER.

OMGEVINGSVISIE Programma omgevingsplan.

3. 1. VISIE
Kans gericht werken ~~in de~~ als de complexiteit van de

Model DEKKER. - OMGEVINGSVISIE
- Programma
- omgevingsplan.

— Vraag 3: WAT TEREGELEN?

— VERTROUWEN?

— DOEL OF MAATREGEEL

↳ DROGE VOETEN ↳ 10% water

+
1x per 10 j'r NAT.

— SAMENWERKING = ALLEN

DROGE VOETEN ↳ 40 mm' BERGING

— DUURZAAMHEID

MAG
GELD KOSTEN

— WEL BEPAALDE KADER S

Casus 1 – De voormalige melkfabriek

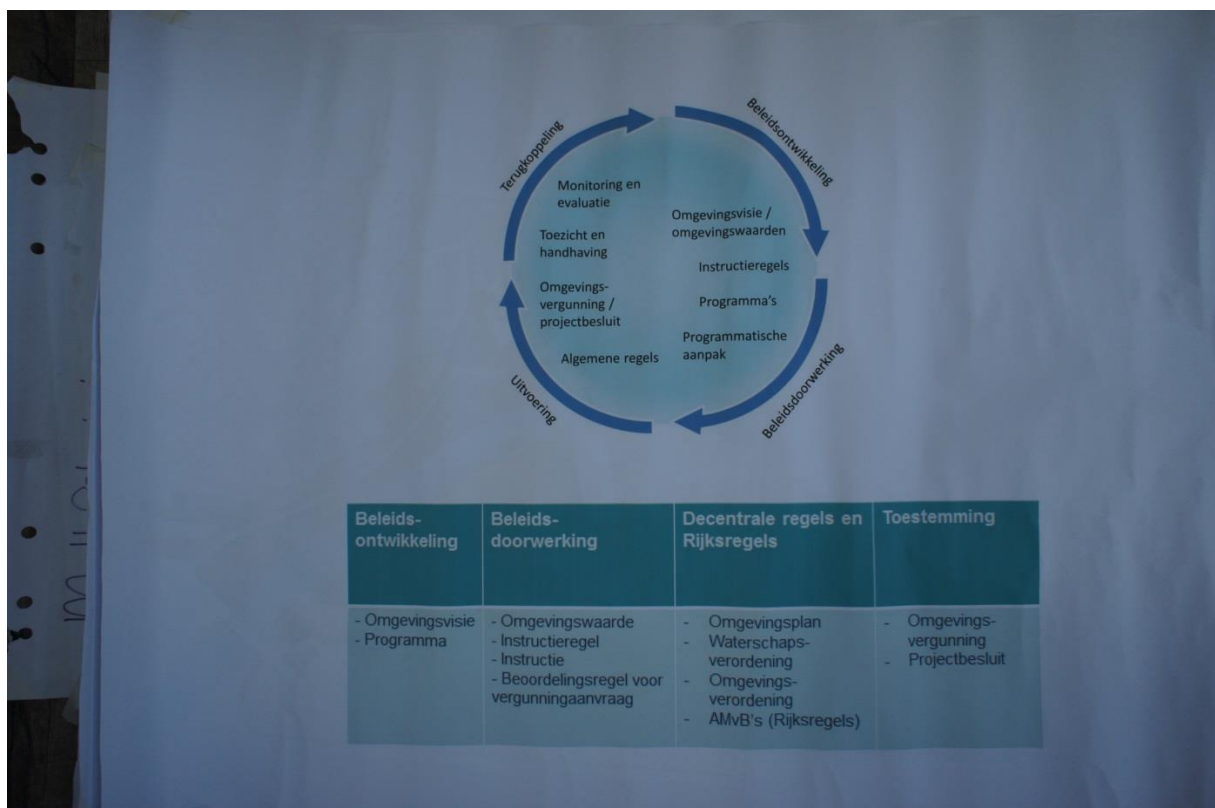
Er is een initiatief van een projectontwikkelaar om op het terrein van de voormalige melkfabriek circa 50 nieuwe woningen te realiseren.

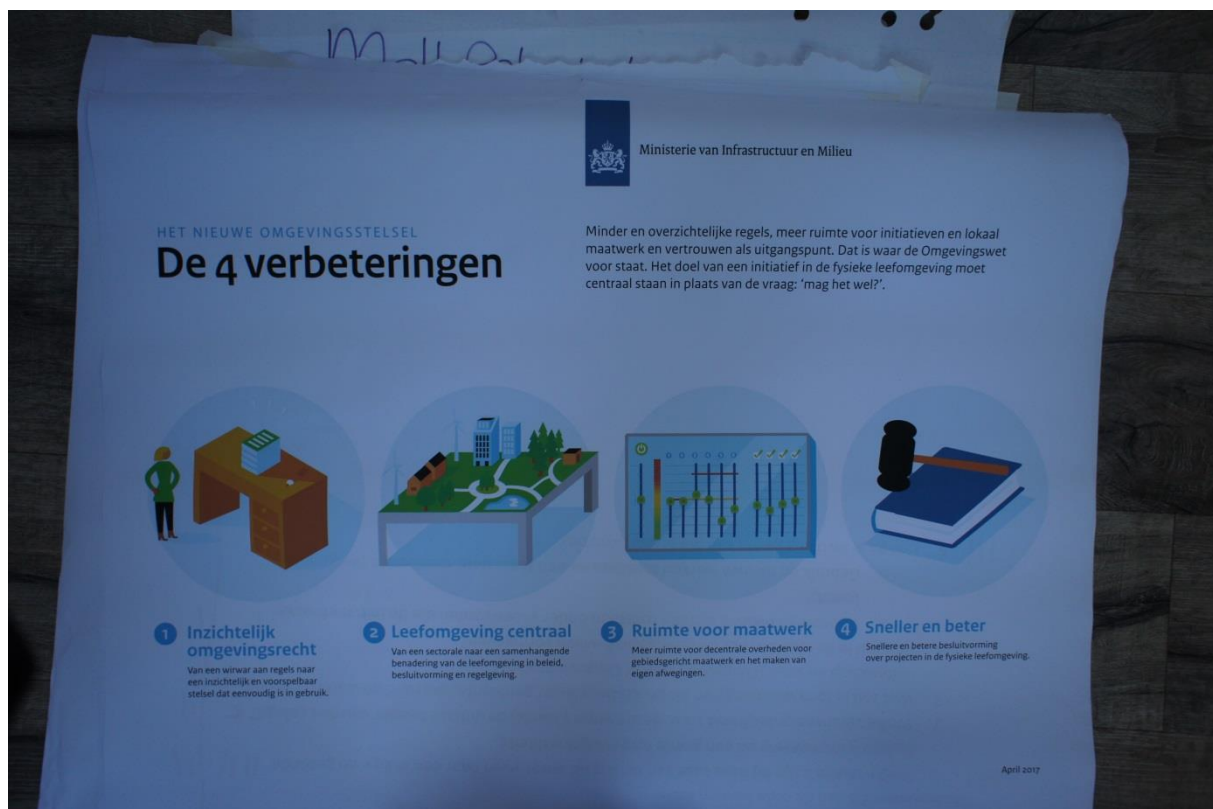
Maak een lijst met belangen en verwachtingen vanuit 4 invalshoeken. Geef per item aan of en hoe dit past in de Omgevingswet. De 4 invalshoeken zijn:

- De projectontwikkelaar.
- De procesbegeleider vanuit de gemeentelijke afdeling ruimtelijke ordening.
- De deskundige water en riolering van de gemeente.
- De contactfunctionaris van het waterschap

Vraagpunten die aan de orde kunnen komen:

1. Welke thema's zijn bij deze case van belang als we streven naar een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit?
2. Welke verantwoordelijkheid t.a.v. deze thema's kan bij de initiatiefnemer worden gelegd?
3. Wat zou je toch willen regelen als procesbegeleider gemeente, deskundige water/riolering, waterschap en waar (Omgevingsvisie of Omgevingsplan)?
4. Hoe zou je de regels in het Omgevingsplan willen vormgeven?
 - a. Gebruik en nieuwe werken toestaan onder voorwaarden die de initiatiefnemer toetst;
 - b. Gebruik en nieuwe werken toestaan na een toets door overheden (vergunning).
5. Hoe ga je invulling geven aan burgerparticipatie?

- welke thema's: voor welke thema's wil je als gemeente staan.
- Wat voor een gemeente wil je zijn, anders
↳ ligt 'vast' in omg. visie
- daarna burgerparticipatie
op alle niveaus.
enorme uitdaging.

1. Diverse aspecten zoals
veiligheid, duurzaamheid
enz.

2. echte invloed buigee
detailniveau?

er zullen ongelukken
gebeuren.

kleur baksteen
type functie: asielz.

Melkfabriek

- * Zitten alle partners/belanghebbenden aan tafel?
- * Gemeente faciliteert:
 - handleiding / aandachtspunten voor initiatiefnemer
 - participatie
 - inhoud $\leq$

water	- sociaal
Ro	- Verkeer
Groen	

D'chem : REGIEKAMER

- * Hoezo 50 woningen?
Bepaalt initiatiefnemer de Randvoorwaarden of Omgevingsvisie?
- * Wat is ^{Omgevings}waarde?

Casus

Inrichtingsplan Oude IJssel – binnenstad.

Doetinchem heeft een inrichtingsplan Oude IJssel - binnenstad opgesteld. Dit plan wil water en binnenstad verbinden. De rivier de Oude IJssel wordt benut als een aantrekkelijk onderdeel van een leuke binnenstad.

Het plan is met burgerparticipatie tot stand gekomen. Gemeente is trekker en waterschap heeft ook geparticipeerd, gelijktijdig met burgers en belangstellenden.

De tekening van het plan zal beschikbaar zijn tijdens de workshop en zal ter plaatse worden toegelicht.

Vraagpunten:

1. Burgerparticipatie
 - In hoeverre strookt de aanpak van het proces met de gedachten uit de Omgevingswet?
 - Waar zit het Omgevingswet-denken?
 - Wat had gemeente meer/anders kunnen doen?
 - Is de gemeente klaar met burgerparticipatie?
2. Instrumentarium
 - Welke instrumenten uit de Omgevingswet zijn van toepassing voor de verdere uitvoering van het plan?
 - Hoe verhoudt de Keur van het waterschap zich hiertoe?
3. Gehoord hebbende de sprekers van vanmorgen en de discussie tot nu, hoe kijk je tegen deze casus aan vanuit je eigen werkveld?

BURGERparticipatie.

afwachtende houding,

- vroege tijd
- meerdere momenten
- ter plaatse
- Speelveld - Ruimte - kaders → !Richting
- aanpak te voren bewust differentieren naar doelgroep

↳ = investering thv achter-
kant proces

! - echt gesprek. nee zeggen
° Instrumentarium. }

niet burgerparticipatie
voorgaven maar je rol
als overheid.

GROEP 4

1. - ANDERE FUNCTIES, WAAR ZIJ DIE?

Bjv. GROEN

- PROGRAMMA VAN EISEN? WEL OF NIET.

WEDERZIJDE VERWACHTINGEN
BEKEND

ALLE BELANGEN BEKEND

- KWALITATIEVE EISEN
I.P.V. STRIKTE NORMEN
(1 X 5 of 10 JAAR... WATEROVERCAST)

- OUDE YSSEL; WATERPEIL
^{DIT} VOOR BEBOUWD GEBIED BEKEND
(I.V.M. WATERKERING)

- WIE WANNEER AAN TAFEL
AFSPREKEN.

GROEP 4 (BAND 2)

OMGEVINGSVISIE: ↓
VEILIGHEID, DUURZAAMHEID ETC.

VOORAF GOED AANGEVEN/REGELEN

* kaders meegeven ??

* Hoofdthema's / Kaders

- Doelen wel / maatregelen niet
- Water
- Groen
- Infra.
- Milieu.

ANDERS DOOR OÜ

- BURGERPART.
- VEILIGHEID
- ZELFDE THEMA'S, VOORAL OP ANDERE MANIER.

THEMA'S / MENG PANEEL

- ? - EXTERNE VEILIGHEID
- GEVOEL DAT ER MEER MANDWERK MOGGELIJK IS - MAAR WAT PRECIES?
- MET BURGERPART. DAAGT HET UIT MEER NADIE DENKEN OVER OMGEUINGSWAARDEN

VERANTW. INITIATIEFNEMER.

CONCORDEREND

- ZELFDE THEMA'S,
- MOGGELIJK NIEUWE REGELS SOKKEN, DAN WEL VISIE HEBBEN ALS GEMEENE

Afsluiting

- Dank voor je deelname namens:
 - de sprekers,
 - de casus-eigenaren,
 - het projectteam: Conny Swenne, Audrey Theunissen, Hans van den Berg, Richard Waanders, Martin Jolink en Jacqueline Tomey.
 - en de dagvoorzitter Rob van der Velde
- Napraten met een drankje.
- We kunnen terugkijken op een mooie bijeenkomst georganiseerd door het Samenwerkingsverband Water Regio Achterhoek+.

Graag tot een volgende keer!

**Richard, Hans, Conny, Audrey,
Martin, Rob en Jacqueline**

